ផាថ កាន អែត សែន ស្រោច ជ្រឹម តំពួន

ពីធីសែនកំពង់ទឹកជនជាតិទំពួន

អង្គការសហការ
INTERNATIONAL COOPERATION CAMBODIA
RIDE PROJECT

ទ០០៨សស

អារម្ភកថា

សៀវភៅស្តីអំពី «ពិធីសែនកំពង់ទឹក » ដែលលោក អ្នក កំពុងកាន់អាននៅក្នុងដៃនេះ ជាសមិទ្ធសម្រេចបានពីស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការសហការអត្ថរជាតិកម្ពុជា (ICC) គម្រោង RIDE ប្រចាំខេត្តរតនគិរី ។ តាមរយៈសៀវភៅនេះ លោកអ្នកនឹងយល់ដឹងអំពី អត្ថន័យ នៃការធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹករបស់ជនជាតិទំពួន ។

ក្រុមការងារយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះអាចផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់លោកអ្នក ដែលចង់ដឹង ចង់យល់ អំពីវប្បធម៌ប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ។

ដើម្បីឱ្យសសៀវភៅនេះកាន់តែមានការចាប់អារម្មណ៍ ក្រុមងារងារយើងខ្ញុំរង់ចាំទទួលនូវមតិរិះគន់ស្ថាបនា និងយោបល់កែលំអពីប្រិយមិត្តអ្នកអាន ដោយសោមនស្សរីករាយ ។

សូមអរគុណដល់ប្រិយមិត្តអ្នកអាន ដែលចាប់អារម្មណ៏អាន និង គាំទ្រសៀវភៅនេះ ។

សូមអរគុណ !

ក្រុមការងារនិពន្ធ

ការ អៃត សែន ស្រោច ជ្រឹម

អៃត សែន ស្រោច ជ្រឹម ឃឺ កាន អៃត ម៉ោញ នែវ ទី ឡាខា ខាក់ ។ ពូ អៃត ស្រោច ជ្រឹម អា ផា ទី កាន អីគ ពួ អៀង លើ ពូ ប៉ាយ៉ាម័ រ៉ោង ។ តាម កាន ឡាប័ ឃើយ អន់ទ្រួល ចឹង អៃត ឃឺ ទី ពូ ប៉ប័ ប៉ាណោ អំប៉ៅ ប៉ាយ៉ើន ត្រគ់ អន់ដា ផា ទី ប៉ាណ្ហួស អីគ ពួ កា ពូ ឃឹត ប្រ៉េគ័ ដេល ។ ទឹល ប៉ប័ ប៉ាណោ កេះ ក្រាគ់ តាំងកង់ ត្រគ់ លួម កាំឡាំង អន់ឌៃ ក្រាគ់ ទិឌូ ភឿ រ៉ះ លូ ខាប់ខួ ពឿ ខាប់ខួ អ៉ៃ ប្រើ ឡឹង លៀន តាច់ សាគៃ តាច់ អ៊ិរ លូ ទ្រៀម រ៉ែ សាប្យាំង   វ៉ាំងត័យ សាអ៊្លូង សាអ្លាច់ សាំរ៉ាប់ សង់ សា ដារ់ យ៉ាំង កាណំ កំ កាញ៉ូចាំង ។ លឿ ឡឹង ណោះ ណាន្គ ក្រាគ់ តាំងកង់ ប្រើ ពូ រ៉ោម តាពៃ   តើម តា ពៃ ទៀក ។   ខ ពូ អៃត ស្រោច ជ្រឹម ឃឺ ពូ ប៊ិច ប៉ាយ៉ាម័ ជ្រឹម អន់ ដាគ់ អន់ សាំ លូ ប៉ាយ៉ាម័ រ៉ោង ផា ទី តាលុះ តាលៀយ ឡាក់កា វ៉ាំ ប្យាំង ប៉ាណើរ លូ អន់ត្វល័ ។

កេះ ពូ ប្រ៉គ័ ង៉ារ ពូ រ៉ិះ តាពែ សៃ ពរ ប៉រ់ ហះ ប្រ៉័ះ ហះ យ៉ាង រ៉ាំង ហៃ រ៉ាំងខ្យា កាំឡាំង ស្រុក តេះ អន់ អ្វៃ រ៉គ់ សើម ដែ អន់ កើត កាឱ ទី សារ ចុន ចៃ អីគ ព្លុ ប៉ាគ់ ម៉ាត់ ប៉ាគ់ ង៉ីរ ។

កាន អៃត ស្រោច ជ្រឹម អា សួន អៀង ពូ អៃត ថុន ប៉ាឡេះ ថុន ប៉ាយ៉ាំង ឡៃង ឡឹង កេះ កាច់ កេះ ចះ ទិ ឱូ ណោះ ខាប់ខួ ម៉ោញ ៧ ទី ហារ់ លូ ទី ពៀ ប្រ៉គ័ ប៉ាសឹង ។ សើគ ពែ ពូ អៃត ស្រោច ជ្រឹម រ៉គ់ កាគ្រឹក កាគ្រឹង ខាក់ មួត កាំឡាំង ស្រុក ទឹះ ស្រុក ក្យាម័ កា ពូ រ៉ះ ប្រ៉ី ឡាំ អៃត ប៉ារ៉ឹង អៃត ប៉ាញ់សើម ដេល ។

១.កាន ដែក កាំឡាំង ប្រ៉ត័ ង៉ារ

ដារ់ ពូ អៃត ស្រោច ជ្រឹម កាំឡាំង ស្រុក តេះ ទិឌូ អ្វូ ផា កាម៉ាក័ អ្វូ ផា អង់កាន់ ត្រគ់ រ៉ាឡូវ ង៉ារ សាន់ទូ លូ តង័ ប្រ៉ត័ ង៉ារ អៃត សៃន ជ្រឹម ។ កាន ប្រ៉ត័ ង៉ារ ពូ ត្រគ់ ដែក កាំឡាំង តាម ក្រុម ។ កេះណោះ ក្រុម ម៉ោញ១ ទី ប៉ាណូស ប៉ាណាំ អ្យាង បែិត ពៀវ ដូវ ។ កាណុង កាន អៃត ស្រោច ជ្រឹម អា ក្រាគ់ តាំងកង់ ត្រគ់ ចាត់ជែង ប៉ាណូស ពៀវ ប៉ែង ដូវ សាំរ៉ាប់ តារ័ រ៉ះ កា កាំឡាំង ស្រុក អុះ ម៉ុ អុះ មន គន សោ ស្រុក ទឹះ ស្រុក ក្យាម័ ប្រ៉ុ ឡាំ អៃត សាំម៉ាឃិ ឡាក់កា កាន អៃត អន់ទៀគ១ ដេល ។

១. ១.ជុំ ក្រាត់ តាំងកង់ :

តាម កាន តាឡាប័ ឡឹង សើគ ឰ អន់ មួត ក្រាត់ តាំងកង់ ប្រ៉គ័ ង៉ារ ជឹច ៧ ឡាក់ កា ប្រ៉គ័ អន់ទ្រួង ប្រ៊ុត ហះ រ៉ោង លូ សាកះ ទ្រង ទៀក ចោះ ទ្រង អន់ ដាគ់ លូ ប៉ាណាំ កាន អែត អន់ ដាគ់ វ៉ាវ៉ាច់ ។ អំ ប៉ុង ណោះ ណាវ្គ អន់ឱ្ស ក្រាត់ តាំងកង់ ត្រគ់ លួម អន់តគ់ ប៉ាតោ ប្រ៉ៅ ប៉ាណាំ រ៉ះ កាណំ រ៉ះ កាញ់ចាំង កា កាំឡាំង ស្រុក តេះ អន់ អ្គុ ហ្លង់ ទិ ឌូ ។

១.២ ជុំ រ៉ាំងហាវ :

ជុំ រ៉ាំងហាវ អន់ខ៊ែ ប្រ៉គ័ ង៉ារ ក្លេះ ៧ ក្វា ឡឹង មួត ក្រាត់   ប៉ៃត ខង អន់ខ៊ែ ផះ ហាវ ផះ ប៉ាញ៉ូ ។ ង៉ារ មួត រ៉ាំង ហាវ ទី ឡាក់ កា សា កះ កល់ ទៀក កាយ ទ្រង ប្រ៉គ័ អន់ដង់ ចាំង ប៉ាតាត់ ប្រ៉គ័ រ៉ាំប្យាំង ចារ ហ៊ុំ ទឹប ជ្រឹម កាម៉ាក័ ទឹប ជ្រឹម អង់កាន់ ផា នែវ ពូ ប្រ៉គ័ ជ្រឹម តាង គួប សោប ។ លឿ ឡឹង ណោះ ណាវ្គ ផា នែវ ទ្រង ច្រាំង អន់ខ៊ែ ត្រគ់ ចោះ ទ្រង ប្រ៉គ័ រ៉ាំងឡាក់ ភឿ ជែ អន់ រ៉ាផល់ ប៉ាគ់ ថុន បី ។

១.៣ ជុំ តាតាម័ / រ៉ូះ

តាម ថាំម៉ាដា ពូ ប្រើ មួត តាតាម័ កោះ ប៉ាអូ ប៉ាសត់ លើ កាសប់ កាមុឹត សាំរ៉ាប់ អន់ កា មួត រ៉ាំងហាវ ប្រ៉ាគ័ អន់ដង់ ។ ចានែក មួត អង់ កាន់ រ៉ូះ អន់ឌែ សាកះ រ៉ោង លូ សាប៉ូះ រ៉ោង លូ គ្លែ តាប៉ុង គ្លែ ប៉ាយ៉ាំង សាំរ៉ាប់ ប្រ៉ាគ័ សាអ៊្លូង ។

១.៤ ជុំ អង់កាន់ សាណាដី

ជុំ អង់កាន់ សាណាដី ត្រគ់ ទី ប៉ាណូស ប៉ាណាំ ម៉ោញ ដូវ អន់ ចាត់ តាំង កាំឡាំង ចាក តារ័ រែភ សាំរ៉ាប់ ត្លែ តាប៉ុង លូ ប្រ៉គ័ ប៉ាយ៉ាំង ។ អន់ ដា ត្រគ់ តារ័ ដេល ឡាក់ កា ប៉ោះ អំរិច កាចាម័ សាំរ៉ាប់ អន់ កា មួត ប្រ៉គ័ សាអ៊្លូង ។ កេះណោះ ណាវ្គ អន់ខ៊ែ ត្រគ់ តារ័ ប៉រ់ អ៊ឿម គក័ អង់ គៀន កាទុំ សៃង ឡាក់ ពូ តងកាន ។

១.៥.ជុំ ប្រ៉គ័ សាអ៊្លូង

ជុំ ប្រ៉គ័ សាអ៊្លូង ពូ ជែក ព្យេរ ជុំ ឃឺ ប្រ៉គ័ សាអ៊្លូង ប៉ាគ់ រ៉ោង លូ ជុំ ប្រ៉គ័ សាអ៊្លូង ប៉ាគ់ ទៀក ។

១.៥.១.ជុំ ប្រ៉គ័ សាអ្លួង ប៉ាគ់ រ៉ោង

ជុំ ប្រ៉គ័ សាអ្លួង ប៉ាគ់ រ៉ោង ទី ប៉ាណូស អ្យាង ប៊ែត តាម័ ដួវ សួន អៀង ពូ អ្យក់ ប៉ាណូស រាំងហាវ ភឿ សាងុំ រ៉ុប លូ តូង័ សាគែ ខង សាគែ ពូ អៃត ប៉ាគ់ រ៉ោង តីស អ្យាង ប៊ែត ប្វ៉ាន់ តាប៊ុង ។ មួត ប្រ៉គ័ សាអ្លួង ប៉ាគ់ រ៉ោង ឃឺ អន់ខ្ញែ ប្រ៉គ័ សាអ្លួង ព្យៀ សាអ្លួង តាប៉ុង លូ សាអ្លួង អន់តុ អន់ដា ។

១.៥.២.ជុំ ប្រ៉េគ័ សាអ៊្លូង ប៉ាគ់ ទៀក

ជុំ ប្រ៉េគ័ សាអ៊្លូង ប៉ាគ់ ទៀក ពូ អ្យក់ ឡឹង មួត ក្រាគ់ ខង សាតែ ណោះ ថិ ព្យេរ តាប៊ឹង ។ សាតែ ណោះ ពូ ពុះ សា អែត ប៉ាគ់ ជ្រឹម ។

សាអ៊្លូង សាតែ អា សួន អៀង ដឹង មួត ក្រាគ់ រ៉ើះ តាពៃ ឡាក់ ក្រាគ់ ហី ម៉ោញ ៧ ហង ត្រគ់ សា ខង អ៊ែ ថិ ។ ផា មួត រ៉ាំងហារ លើ មួត តាតាម័ ឡាំ សា កា ពូ អន់ ដេល ។

២.កាន រ៉ើះ តាពៃ

កាន រ៉ើះ តាពៃ ពូ ជែក ឡាច់ ប៉ៃង ទង ឃឺ មង ដាវ់ ប៉ង់ ពូ រ៉ើះ តាពៃ ប៉ាគ់ ទៀក រ៉ើះ តាពៃ ហះ អន់ទ្រួង ប្រ៊ុត ប៉ាគ់ រ៉ោង លូ រ៉ើះ តាពៃ ពឹង រ៉ោង ។ កាន រ៉ើះ តាពៃ ទិ ប៉ៃង ទង អា ឃឺ ទី ដឹង ក្រាគ់ ហី ម៉ោញ ហី ម៉ោញ ដូវ ។

២.១. រ៉ើះ តាពែ ស្រោច ជ្រឹម :

អន់ទ្រួល ចឹង រ៉ើះ តាពែ ស្រោច ជ្រឹម ក្រាគ់ ម៉ោញ ដូវ ពូ ចាត់ តាំង សាំរ៉ាប់ ស្រោច ប្រ៊ុត ក្រាគ់ អ្យក់ ផាម សាគែ ស្រោច ពឹង ប្រ៊ុត លូ កាតាវ បក់ អ៊ែ អង់កះ តប់ ។ ពឹង ចារ ប្រ៊ុត លូ កាតាវ អ៊ែ តប់ ណោះ អ៊ែ ត្រគ់ ចៃគ ប៉ាសយ់ ។

ទឺល ស្រោច ប្រ៊ុត កេះ អ៊ែ ត្រគ់ ជៀក ក្រាគ់ ទិ ឪ រ៉ុះ តាពៃ ពូ ស្រោច ប្រ៊ុត ណោះ កេះណោះ ពូ អែត ម៉ោញ ដូវ ម៉ោញ ទង ។ ផា បក់ ចំ អូ អែត ពូ អន់ អ៊ែ សា ដឹង សាអ្លួង ហះ ណោះ ខង សាអ្លួង ណោះ អូ ខឹន អ្យក់ សឹត ប៉ាគ់ ហី អុះ ។

២.២.រើុះ តាពៃ ហះ អន់ទ្រួង ប្រ៉ឹត :

កេះ ពូ អៃត តាពៃ ស្រោច ជ្រឹម ក្យាម៍ ដារ់ ម៉ុត ពូ សឹត ប៉ាគ់ ហី ។ កេះណោះ ក្រាគ់ ស្រុក រើុះ តាពៃ ហះ អន់ទ្រួង ប្រ៉ឹត ។ ប្រ៉ឹត អា ពូ ស្រោច ប្រ៉ឹត លូ សាគៃ នីទៅ ដេល ។ ប៉ាណូស ស្រោច ប្រ៉ឹត ហះ អន់ទ្រួង អា ឃឺ ប៉ាណូស ស្រោច ប្រ៉ឹត ប៉ាគ់ ទៀក ទៅ ហះកា ស្រុក អន់ដា ប៉ាណូស រើុះ តាពៃ ស្រោច ជ្រឹម លូ ស្រោច ប្រ៉ឹត តាង គួប សោប ។

កេះ ក្រាគ់ ស្រុក ស្រោច ប្រ៊ិត កាណុង អន់ទ្រួង អ៊ែ ជៀក មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ ម៉ោញ ហី ម៉ោញ ដូវ រ៉ើះ តាពៃ ណោះ ទិ ឌូ កេះ ណោះ អន់ខ្មែ ម៉ុត អៃត ម៉ោញ ដូវ ម៉ោញ ទង ។

ខ ពូ តប់ ប្រ៊ិត : ប្រ៊ិត អា ពូ ប៉ាតាង ហៃ ស្រុក តេះ កើត ដាគ់ ញ៉ា អូ ដាគ់ ។ ផា ប្រ៊ិត អា ដាគ់ ណោះ ពូ សឿ ផា កាំឡាំង ស្រុក លូ តាំងឡា ស្រោច កា អ្វៃ រ៉គ់ ហោក ដេល ។

ប៉ាគ់ ប្លៃ ប្រ៊ិត ណោះ ទុំ ទី ដឹង តាំងកង់ ក្រាគ់ ស្រោច ណោះ ហង ចឹង ខឹន កោះ សា ។

២.៣.វ៉េុះ តាពៃ ពឹង រ៉ោង

កេះ អៃត តាពៃ ហះ អន់ទ្រួង ពូ ត្រគ់ វ៉េុះ តាពៃ ពឹង រ៉ោង ណា វ្គ ។ តាពៃ ពឹង រ៉ោង អា អៀង ខាក់ ឃឹ ម៉ោញ ហី ម៉ោញ តើម ។ ពូ ត្រគ់ វ៉េុះ គ្រឹប តើម នីទៅ ដេល ។

៣.កាន ដែក សាអ៊្លួង :

មួត ប្រ៉េគ័ សាអ៊្លួង ត្រគ់ មប សាអ៊្លួង ឡាក់ អន់ឌ៉ែ ប្រ៉េគ័ កេះ ៧ អន់ ប៉ាគ់ មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ ។ កេះណោះ មួត ក្រាគ់ អើ មួត ណាំផា ជុំ ឡាំ ដែក សាអ៊្លួង ។ កាណុង កាន ដែក អា ប្រ៉េគ័ នីចម័ អន់ គ្រឹប ចំលួន ប៉ាណួស បក់ ឡាច់ ល្បៀន តាច់ សាគែ នីទៅ ដេល ។ សាអ៊្លួង ពូ ដែក ណោះ ពូ អ្យក់ សឹត សា លូ គន សៅ ប៉ាគ់ ហី ប៉ាគ់ ក្រាន ។

សាអ៊្លួង សល់ ឡឹង ពូ ដែក តាម ខាប់ខួ ពូ ត្រគ់ ដែក តាម ជុំ សាំរ៉ាប់ សា អៃត ណាវ្គ ។ សាអ៊្លួង ពូ ដែក ណោះ ត្រគ់ ដែក តាម ចំលួន ជុំ គែង កាំបាំង ដេល ទី ជុំ ក្រាគ់ ជុំ រាំុងហាវ ជុំ តាតាម័ រ៉ូះ លូ ជុំ អង់កាន់ សាណាដី ។ កេះ ដែក សាអ៊្លួង តាម ជុំ ម៉ោញ ៧ ក្រាគ់ ត្រគ់ យរ ប៉ាណួស ហៃ ជុំ ពឿ ជុំ អ៊ែ ។ ប៉ាណួស ហៃ សាអ៊្លួង ត្រគ់ អោះ កា ពូ គ្រឹប ដូវ ឡាក់ ម៉ុត អៃត ។ បក់ ចំ អូ ឡាំ ពូ កាចាំង សាអ៊្លួង កា អន់ឌ៉ែ ប៉ាគ់   ហី ។

៤.កាន លួម អន់តគ់ ប៉ាតោ

អន់ទ្រួល ចឹង អៃត ពូ ត្រគ់ លួម អន់តគ់ ប៉ាតោ កា អុះ មន គន សោ កាំឡាំង ស្រុក តេះ ទិ ឌូ អន់ ទី ៥ ខ សំខាន់ ៧ ឡាក់កា កាន់ តេះ អា

១. អន់ អ្លុ ឡឹង ខ ពូ អៃត ស្រោច ជ្រឹម

២. រ៉ះ កាណំ កាញ់ចាំង សាំខាន់ ឡាក់ ពូ យើយ កំ កាញ់ចាំង ឡឹង សើគ ពៃ ភឿន ជៃ អន់ បក់ ចំ ម៉ោញ ប៉ាចម័ អន់ ទៀ លឹប តាពៃ លឹប តាពៃ ពូ សៃន ។

៣.រ៉ះ អន់ កាំឡាំង ស្រុក តង័ រ៉ាំយ៉ាក់ ជ្រឹម ហុំ ជ្រឹម អោះ ទៀក អន់ ដាគ់ ។

៤.ផា អៃត ប៉ាញឹល ជៃ ណាំង សារ កាប តាប៉ុញ តាប៉ាក់ គួប សោប ។

៥.ត្រគ់ អ្លុ រ៉ល់ ប៉ាញ់សើម ឡាក់កា ចំ គួង ពីត សាគឺរ យ៉ិល កា តាប័ អន់ រ៉គ់ អន់សើម ។

៥.កាន អៃត :

ទឹល កេះ ពូ រ៉ើះ តាពែ សែ ពរ លូ អន់តក់ ប៉ាតោ កេះ ពូ ត្រ គ់ ជែក តាពែ តាម ក្រុំ ឡាក់កា ពូ ជែក សាអ៊្លង នីទៅ ដេល ឃឺ ទី ជុំ មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ ជុំ មួត រ៉ាំងហាវ ជុំ មួត អង់កាន់ លូ ជុំ មួត តាតា ម័ រ៉ូះ ។ ជុំ ម៉ោញ ៧ ត្រគ់ ហៃ តាពែ ហៃ សាអ៊្លង ចារ ញឿ ចារ អ៊ែ ។ កាណុង កាន ហៃ ពូ អៃត ណោះ ឃឺ ពូ ហៃ តាម បក់ ចំ ឡាំ អន់ទ្រួ អៃត អន់ទ្រួល បក់ ចំ ឡាំ អន់តីគ ម៉ុត អៃត អន់តីគ ហង ។ បក់ ចំ អូ ឡាំ អៃត អូ ឡាំ សា ពូ កាចាំង សាអ៊្លង កា អ៊ែ សា សង់ ប៉ាគ់ ហី ។

៦. កាន យ៉ាំ កាញ់ចាំង

 អែត ស្រោច ជ្រឹម កា ទី កាណំ កាញ់ចាំង នីទៅ ដេល ។ កាណំ កាញ់ចាំង ឡាក់ ពូ ឡាប័ កំ ឡាប័ យ៉ាំង ឡឹង ម៉ោហ ម៉ឺន ណោះ ទី ព្យេរ នែវ ឃឹ កាណំ ក្ញាញ់ចាំង សាំរ៉ាប់ កាំឡាំង ស្រុក តេះ តាំងឡា លូ សាំរ៉ាប់ អំហ្វាយ ឡឹង ស្រុក អន់ទ្យេគ ។

៦.១. សាំវ៉ប់ កាំឡាំង ស្រុក តាំងឡា : ឡាវ៉ាង ៥ មុាំង កាំឡាំង ស្រុក ត្រគ់ កំ ៖

- អ្វូ អន់ ប៊ុស វ៉ាស លូ អ្វូ អន់ ម៉ោច កល់

- អ្វូ អន់ ប៉េះ ស្រោះ

- អ្វូ អន់ ប្រ៉ក័ ប៉ានឹរ វ៉ាខើក វ៉ាខាក

- យ៉ុាំ កាណុាង ហឺ កាត្រើគ អំប៉ារ ទឹល ដារ់ សិ ណោះ ពូ ចឹង ខឹន ជឹរ ហ៊ុំ អោះ ទៀក ។

- កំ ប៉ាណ្ហូស ឡឹង ឡឹង អ្វូ អន់ ម៉ុត ពឹង ស្រុក ណោះ

- ប៉ាណ្ហូស ពឹង ស្រុក កាតាម ផា អ៊ែ អ្វូទី អៃត លូ ពូ កា អ្វូ ទី ម៉ុត ពឹង ស្រុក ដេល ។

-ផានែវ ប៉ាណ្ហូស ចំ ប៊ុច ឡាំ ប៉ាគ់ ម៉ីរ ប៉ាណ្ហូស ណោះ ត្រគ់ ឡាំ ម៉ីរ ស្រ៊ស ឡឹង កាំលឺ ផុង មុាំង កាង៉ាច ត្រគ់ សឹត មុាំង យ៉ោម សាយ៉ោម ។ បក់ ចំ កំ អ្វូ សេះ ពួយ ពូ វ៉ះ បក់ ណោះ ចឹង ត្រគ់ ឡុច កា កាំឡាំង ស្រុក ពួយ កាណាគ័ ពូ ឡុច ពៃ ដេល ។

៦.២.ស្រុក អន់ទៀត

ឡាវ៉ាង បើ គ្រឹប ប៉ាតាម័ ម៉ាំង ពូ អូ អន់ អំហ៊្វយ ញើ ម៉ុត កាណុង ស្រុក ណោះ អុះ ។ ភឿ អន់ ពូ អ្លុ អន់តគ់ ផា កំ មួត ក្រាគ់ ត្រគ់ យ៉ើុរ កាញ់ចាំង ហះ ទ្រង ម៉ុត ពឹង ស្រុក គ្រឹប ចារ ។ ញើ ខឹន ម៉ុត ពូ កាឱ ឡួត ។

ភាសាខ្មែរ

ការផឹកសែនកំពង់ទឹក

ពិធីផឹកស្រាសែនកំពង់ទឹកគឺជាការផឹកមួយប្រភេទដែលមានប្រយោជន៍ណាស់សម្រាប់ជនជាតិទំពួន។ មូលហេតុគេធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹកដោយសារតែអ្នកភូមិមានគ្រុនច្រើនឬក៏គេជួសជុលរោងភូមិតាមទំនៀមទំលាប់របស់គេ។ មុននឹងធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹក លុះត្រាតែពួកគេមានការយល់សប្តឬក៏មានអ្នកភូមិគ្រុនច្រើន ទើបគេធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹកនេះ។ ពេលមានយល់សប្ត ពួកចាស់ទុំតែងហៅគ្នាមកប្រជុំពិភាក្សាអំពីយល់សប្តនោះ រួចប្រាប់តាមក្រុមគ្រួសារនីមួយៗដើម្បីរៃលុយទិញជ្រូកទិញមាន់និងត្រៀមស្រានិងអាហារសម្រាប់ថ្ងៃតម ។ មូលហេតុធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹកគឺគេចង់សំអាតកំពង់ទឹកឲ្យស្អាតនិងជួសជុលរោងភូមិពេលមានបាក់បែកឬធ្លុះធ្លាយជញ្ជាំងនិងដំបូល ។ ពេលគេធ្វើ ការងាររួចគេធ្វើពិធីឧបកិច្ចស្រាសូមឲ្យអារក្សអ្នកតាម្ចាស់ទឹកម្ចាស់ភូមិថែរក្សាអ្នកភូមិឲ្យមានសចក្តីសុខសាន្តកុំឲ្យកើតរឿងហេតុផ្សេងៗដូចជាគ្រុននិងស្លាប់នៅពេលអនាគត ។

ការផឹកសែនកំពង់ទឹក គេច្រើនធ្វើនៅខែប្រាំងបន្ទាប់ពីប្រមូលផល ហើយរួចរាល់ទាំងអស់គ្នា ទើបគ្រួសារនីមួយៗ មានពេលវេលា និង ធនធានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើស្រាពាង និង ស្រាស ។ កាលពីសម័យ ដើមពិធីនេះគេរៀបចំគគ្រឹកគគ្រេង អ្នកភូមិផងរបងជាមួយក៏ត្រូវបានគេ អញ្ជើញឲ្យមកចូលរួមផឹកក្នុងពិធីនោះដែរ ។

១. ការបែងចែកមនុស្សធ្វើការងារ

ថ្ងៃធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹកអ្នកភូមិទាំងអស់មិនថាបុរសឬស្ត្រីត្រូវតែសម្រាកពីការងារ ដើម្បីមកជួយក្នុងពិធីសែនកំពង់ទឹក។ របៀបធ្វើការងារគឺគេពិភាក្សាគ្នាជាក្រុម ។ក្នុងក្រុមនីមួយៗមានអ្នកដឹកនាំចំនួនពីរនាក់។ ក្នុងការរៀបចំធ្វើពិធីសែនកំពង់ទឹកនេះពួកចាស់ទុំបានចាត់ចែងមនុស្សពីរឬបីនាក់ ដើម្បីទៅប្រាប់អ្នកក្នុងភូមិនិងអ្នកភូមិជិតខាងឲ្យមកចូលរួមផឹកស្រាសាមគ្គី ដូចជាពីធីផឹកស្រាផ្សេងៗទៀតដែរ ។

១.១ ក្រុមចាស់ទុំ

តាមទំនៀមទំលាប់ពីបុរាណ គេឲ្យពួកចាស់ទុំធ្វើការងារស្រាលៗ ដូចជាធ្វើរបងជុំវិញចេកនៅក្បែររោងភូមិ ឆ្ការព្រៃតាមផ្លូវទៅដឹងទឹក និង ដឹកនាំក្នុងពិធីផឹកសែននោះផងដែរ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ពួកគាត់ជួយប្រជុំ ណែនាំកម្លាំងមនុស្សនិងប្រកាសប្រាប់អ្នកភូមិទាំងអស់ឲ្យដឹងពីការត្រូវ តម នៅពេលបញ្ចប់ការផឹក ។

១.២ ក្រុមវ័យកណ្តាល

ក្រុមវ័យកណ្តាលត្រូវធ្វើការធ្ងន់ៗជាងពួកចាស់ទុំព្រោះពួកគេមានកម្លាំងជាងពួកចាស់ៗ ។ការងារពួកគេមានដូចជាឆ្ការព្រៃកន្លែងប្រភពទឹក កាយផ្លូវនិងធ្វើបំពង់បង្ហូរទឹក ចាំងក្តារធ្វើកន្លែងងូតទឹកសម្រាប់បុរសនិងកន្លែងងូតទឹកសម្រាប់ស្ត្រី ប្រសិនបើចាំបាច់ធ្វើកន្លែងងូតទឹកផ្សេងគ្នា ។ ម៉្យាងទៀតប្រសិនបើផ្លូវទៅងូតទឹកនោះមានច្រាំងចោទពេក ពួកគេត្រូវកាប់ដីធ្វើជាជណ្តើរដើម្បីងាយស្រួលចុះឡើងកុំឲ្យរអិលនៅពេលចុះទៅដងទឹកក្នុង រដូវភ្លៀង ។

១.៣ ក្រុមកំលោះក្រមុំ

ក្រុមពួកកំលោះគេឲ្យទៅកាប់ឬស្សី យកមកឲ្យពួកវ៉ៃយកណ្ដាល ដើម្បីធ្វើបំពង់បង្ហូរទឹក និងជួយសំអាតរោងភូមិ ។ រីឯពួកក្រមុំវិញ គេឲ្យជំរះស្មៅជុំវិញរោងប្រជុំភូមិ លីងអង្ករ បុកម្សៅសម្រាប់ធ្វើម្ហូប និងជួយបោសសំអាតរោងជាមួយពួកកំលោះៗផងដែរ ។

១.៤ ក្រុមស្រ្តីវ័យកណ្តាល

ក្រុមស្រ្តីវ័យកណ្តាល គេរៀបចំឲ្យមានអ្នកដឹកនាំម្នាក់សម្រាប់នាំក្រុមស្រ្តីទាំងអស់នោះ ដើររៃអង្ករអ្នកក្នុងភូមិ ដើម្បីបុកម្សៅសម្រាប់ធ្វើម្ហូប ។ មានពេលខ្លះ ពួកគេក៏ដើររៃអំបិល ម្ទេស ស្លឹកគ្រៃ ប៉ាគ្រីវសម្រាប់ធ្វើម្ហូបផងដែរ និងដើរខ្ចីរបស់របរសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងពិធីនោះដូចជា ឆ្នាំង ចាន ចង្កេរជាដើម ។

១.៥ ក្រុមធ្វើម្ហូប

ក្រុមធ្វើម្ហូបគេចែកជាពីរក្រុម មួយក្រុមធ្វើម្ហូបនៅក្នុងរោង និងមួយក្រុមទៀតធ្វើម្ហូបនៅកំពង់ទឹ ។

១.៥.១.ក្រុមធ្វើម្ហូបនៅក្នុងរោងៈ

ត្រូវមានមនុស្សយ៉ាងតិចប្រាំនាក់ ។ ក្រុមធ្វើម្ហូបនេះគេយកមនុស្សពេញវយ័ ព្រោះគេចង់បានមនុស្សដែលមានកម្លាំងអាចចាប់ឬសែងជ្រូកបាន ព្រោះជ្រូកដែលគេយកមកសែននោះ មានទំហំយ៉ាងតិចបួនចាប់ឡើងទៅ ។ ក្រុមនេះធ្វើម្ហូបភ្លៀ ស្ងោរ និងស្លម្សៅ ។

១.៥.២.ក្រុមធ្វើម្ហូបនៅកំពង់ទឹក :

អ្នកធ្វើម្ហូបនៅកំពង់ទឹក គេជ្រើសយកមនុស្សចាស់ មានកម្លាំងអាចចាប់ឬសែងជ្រូកបានដែរ តែជ្រូកនោះមានទំហំតូចជាងពីរចាប់ ហើយជ្រូកនោះ គេយកមកដុតទុកសម្រាប់ស៊ីផឹកនៅកំពង់ទឹក ម្ហូបសាច់ជ្រូកនេះ ភាគច្រើនមានតែពួកចាស់ទុំដែលគេជ្រើសរើសក្នុងមួយផ្ទះ១នាក់ទេ ដែលអាចហូបបាន ។

២. ការសែនស្រាដើម្បីឧបកិច្ច

ការសែនស្រាដើ ម្បីឧបកិច្ចគេធ្វើបីលើក លើកទីមួយគេធ្វើនៅពេលថ្ងៃត្រង់ គឺគេសែនស្រាឧបកិច្ចនៅកំពង់ទឹក លើកទីពីរគេធ្វើនៅពេលថ្ងៃជិតលិច គឺគេសែនស្រាឧបកិច្ចនៅរបងដាំចេកក្បែររោងប្រជុំភូមិ លើកទីបីគេធ្វើនៅពេលយប់ គឺគេសែនស្រាឧបកិច្ចនៅក្នុងរោងប្រជុំភូមិ ។ អ្នកដែលអាចធ្វើពិធីឧបកិច្ចទាំងបីលើកនេះបាន គឺជាចាស់ទុំដែលនៅក្នុងផ្ទះ ហើយ នៅក្នុងមួយផ្ទះ គេយកម្នាក់ ។

២.១.ការសែនស្រាឧបកិច្ចនៅកំពង់ទឹក

មុននិងសែនស្រាឧបកិច្ចស្រោចនៅកំពង់ទឹក គេចាត់តាំងតំណាងចាស់ទុំម្នាក់ឲ្យធ្វើពិធីសែននេះ ដំបូងគេយកស្រាស្រោចលើដើមចេកនិងដើមអំពៅដែលគេទើបនឹងដាំនៅកំពង់ទឹកនោះមុន បន្ទាប់មកគេយកឈាមជ្រូកស្រោចលើដើមចេកនិងដើមអំពៅដែលគេទើបនិងដាំនោះបន្តទៀត ហើយទីកន្លែងដែលគេដាំចេកនិងអំពៅនោះ គេត្រូវដាក់ដែកផងដែរ ។

ពេលគាត់សែនស្រោចដើមចេករួចហើយគាត់ហៅចាស់ទុំទាំងអស់ ឧបកិច្ចស្រារគេស្រោចដើមចេកនោះ រួចហើយគេផឹកម្តងម្នាក់ៗគ្រប់គ្នា ។ បើអ្នកណាមិនផឹកគេដួសម្ហូងឲ្យគាត់ហូបនៅទីនោះ ព្រោះម្ហូបនោះ មិនអាចយកទៅផ្ទះបានទេ ។

២.២.កាឧបកិច្ចស្រារនៅរបងចេក

ពេលគេផឹកស្រារនៅកំពង់ទឹករួចហើយថ្ងៃក៏ជិតលិចគេក៏ត្រឡប់ទៅផ្ទះ បន្ទាប់មកគេក៏ឧបកិច្ចស្រារនៅរបងចេកដែលគេដាំនៅក្បែររោង ។ ចេកក្នុងរបងនេះគេស្រោចនិងឈាមជ្រូកដែរ។ អ្នកដែលស្រោចចេកក្នុងរបងនេះគឺជាមនុស្សតែមួយដែលស្រោចចេកនៅកំពុងទឹកនោះហើយពេលគេឧបកិច្ចរួចហើយគេក៏ផឹក។ តែភូមិគេខ្លះអ្នក់ដែលសែនស្រោចចេកនៅកំពង់ទឹកនិងសែនស្រោចចេកនៅក្បែររោងគឺមនុស្សផ្សេងគ្នា ។

បន្ទាប់មកទៀត គាត់ហៅចាស់ទុំទាំងអស់ ដែលជាតំណាងមេផ្ទះមួយ មកឧបកិច្ចស្រាពាងដៃ លគេសែនដើមចេកក្បែររោងភូមិនោះ បន្ទាប់ មកគេនាំគ្នាផឹកម្នាក់ម្តងៗ ។

អត្ថន័យនៃការដាំចេក:

ចេកនេះគេធ្វើតំណាងអ្នកភូមិតើល្អឬក៏មិនល្អ។ បើចេកនេះល្អ គេមានជំនឿថាអ្នកភូមិក៏មានសចក្តីសុខសាន្តដែរ ។ ពេលចេកនោះមាន ផ្លែហើយមានតែ អ្នកដែលសែននោះទេ ដែលបានកាប់ចេកនោះយក ទៅហូប ។

២.៣.ការសែនស្រាឧបកិច្ចក្នុងរោង

ពេលគេផឹកស្រាសែនស្រោចដើមចេករួចហើយ គេក៏សែនស្រាឧបកិច្ចក្នុងរោងទៀត ស្រាពាងក្នុងរោងនេះច្រើនណាស់ ព្រោះគេបានយកគ្រប់ផ្ទះ ក្នុងមួយផ្ទះគេយកមួយពាង ហើយគេត្រូវឧបកិច្ចស្រាពាងទាំងអស់នោះ។

៣.ការចែកម្ហូប

ពេលអ្នកធ្វើម្ហូបរួចរាល់អស់ហើយ គេក៏ប្រគល់ម្ហូបនោះទៅឲ្យពួកចាស់ទុំ។ ពួកចាស់ទុំក៏ហៅអ្នកដឹកនាំក្រុមនីមួយៗ មកចែកម្ហូប ។ គេចែកម្ហូបទៅតាមចំនួនមនុស្សដែលចេញលុយទិញជ្រូក ។ ម្ហូបដែលចែកនោះ គេយកទៅហូបជាមួយកូនចៅនៅឯផ្ទះ និងមួយចំណែកទៀតគេចែកតាមក្រុមផឹកស្រា គឺក្រុមចាស់ទុំក្រុម វ័យកណ្ដាល ក្រុមស្ត្រី និងក្រុមកំលោះក្រមុំ។ ពេលចែកម្ហូបតាមក្រុមរួចហើយ ពួកចាស់ទុំក៏ចាត់អ្នកទទួលខុសត្រូវឲ្យមើលម្ហូបតាមក្រុមនីមួយៗ សម្រាប់ជូសឲ្យគេពេលណាគេចូលផឹកស្រាពាង ។ បើអ្នកណាមិនបានមកផឹកដោយប្រការណាមួយ គេវេចខ្ចប់ទុកឲ្យគាត់ហូបនៅផ្ទះ ។

៤. ការប្រជុំនិងណែនាំ

មុននិងចាប់ផ្ដើមផឹក ក្រុមចាស់ទុំ ដែលយល់ដឹងពីបែបបទនៃការផឹកសែនកំពង់ទឹក តែងតែប្រជុំណែនាំដល់បងប្អូនកូនចៅក្នុងភូមិទៅលើ ៥ចំណុចសំខាន់ៗមានដូចតទៅ ៖

១. ពន្យល់ពីអត្ថន័យនៃការធ្វើពិធីផឹកសែនកំពង់ទឹក ។

២. ប្រាប់ពីអ្វីដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើក្នុងរយៈពេលតម៥ថ្ងៃ ដើម្បីកុំឲ្យអ្នកណាម្នាក់ប្រព្រឹត្តខុសនឹតត្រណម នាំឲ្យខាតស្រា ខាតជ្រូកដែលគេសែននោះ ។

៣. ឲ្យអ្នកភូមិចេះជួយគ្នាក្នុងការថែរក្សាអនាម័យកំពង់ទឹក

៤. ពេលផឹកស្រវឹង មិនត្រូវរករឿងឈ្លោះប្រកែកវាយតប់គ្នាឡើយ ។

៥. ត្រូវចេះបង្កលឲ្យមានភាពសប្បាយរីករាយក្នុងពិធី ដូចជាវាយគង វាយស្គរ រាំ ច្រៀងជាដើម ។

៥.ការផឹក

ពេលគេសែនស្រាឧបកិច្ច និងធ្វើការណែនាំអ្នកភូមិរួចហើយ គេក៏ចែកស្រានោះតាមក្រុម ដូចចែកម្ហូបដែរ ។ តាមក្រុមនីមួយៗ ត្រូវចាត់ចែងអ្នកដួសម្ហូប អ្នកមើលស្រាដោយខ្លួនឯង ។ គេឲ្យអ្នកចូលផឹកទៅតាមអ្នកមកមុននិងមកក្រោយ ។ អ្នកមកមុនគឺផឹកមុន និងអ្នកមកក្រោយគឺផឹកក្រោយគឺគេរៀបចំឲ្យបានផឹកគ្រប់គ្នា ។ បើអ្នកណាមិនបានមកផឹក គេវេចខ្ចប់ម្ហូបទុកឲ្យអ្នកនោះហូបនៅផ្ទះ ។

៦. ការតម

ពិធីសែនស្រោចកំពង់ទឹក មានតំណមដែលគេធ្លាប់តមតាំងពីបុរាណមក មានពីរប្រភេទសំខាន់ៗ គឺ

៦.១. ត្រណមសម្រាប់អ្នកភូមិ

-មិនឲ្យបោកខោអាវនិងកក់សក់

-មិនឲ្យបុកស្រូវ

-មិនឲ្យឡូឡា

-ឲ្យនៅតែក្នុងផ្ទះបិទទ្វាររហូតដល់ថ្ងៃរសៀល បើហួសវេលានោះ ទើបអាចចុះពីផ្ទះទៅដងទឹកនិងងូតទឹកបាន ។

- ប្រសិនបើមនុស្សក្នុងភូមិ ពុំបានចូលរួមផឹកជាមួយគេ ក៏មិនអនុញ្ញាតឲ្យចូលក្នុងភូមិដែរ ។

-បើអ្នកភូមិណាចង់ទៅចំការ ត្រូវទៅតាំងពីព្រលឹម ហើយពេលត្រឡប់មកភូមិវិញ ត្រូវចូលនៅពេលយប់បន្តិច ។

-បើមានអ្នកណាម្នាក់ តមអត់បានគ្រប់តាមចំនួនថ្ងៃដែលគេកំណត់ដូច្នេះអ្នកនោះ ត្រូវសងអ្នកភូមិវិញ ដូចជាចេញនូវរបស់របរ ដូចនឹងធ្វើពិធីសែននោះដែរ។

៦.២. ត្រណមសម្រាប់អ្នក

កំឡុងពេល ៥យប់ដែលគេនៅតមនោះ គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកដទៃចូលក្នុងភូមិនោះឡើយ ។ ដើម្បីដឹងថាគេតម គេតែដាក់ស្លឹកឈើខាំងផ្លូវចូលភូមិជាសញ្ញាសម្គាល់ ។ ដូចនេះបើនរណាបានចូលល្មើសនឹងសញ្ញាសម្គាល់នេះអ្នកនោះនឹងទទួលរងនូវការផាក់ពិន័យពីអ្នកភូមិ ។

សមាសភាពក្រុមការងារ

អ្នកចងក្រង និងរៀបរៀង

លោក ធៀង សារឿន

គណៈកម្មការកែសម្រួលភាសាទំពួន

លោក មួង ភារីម	បុគ្គលិកអង្គការ ICC
លោក វ៉ន សូរឿន	បុគ្គលិកអង្គការ Care
លោក វ៉ាង វើញ	មកពីភូមិក្រូច
លោក ស្រែន ក្វាវ	មកពីភូមិបរញ៉ុក
លោក ឡាន ទិត	មកពីភូមិកាចូន
លោក រម៉ាម ព្លៅវ	មកពីភូមិស៊ើង
លោក ដែង សុង	មកពីភូមិផ្ទរលុងឃុង
លោក ថូង លៀវ	មកពីភូមិប៉ាតាង
លោក ទឹង ត	មកពីភូមិស៊ើង
លោក ចាន់ ខោយ	មកពីភូមិសាមុតលើ
កញ្ញា ញ៉ង ចាន់ឡា	មកពីភូមិផ្ទរលុងឃុង
កញ្ញា វ៉ាន់ខាំ សារែត	មកពីភូមិសាមុតលើ

អ្នកបកប្រែភាសាខ្មែរ

លោក វ៉ាយ ទៀង

អ្នកកែសម្រួលភាសាខ្មែរ

លោក ឈូក សាគឿន

សៀវភៅពិធីសែនកំពុងទឹក ខេត្តរតនគិរី

បោះពុម្ពលើកទី១ ចំនួន ៥០ ក្បាល

ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២

បើចង់បានព័តិមានបន្ថែម

សូមទាក់ទងតាមអាសយដ្ឋានខាងក្រោមនេះ

អង្គការសហការ(ICC)

Tel: 023215200/023213310

ឬ

P.O.BOX890003

បានលុង ខេត្តរតនគិរី

Tel:075974029

Email: ride_pm@icc.org.kh

This Tampuan Swearing Book was written in the Tampuan Language . First printing 25 copies, December 2012 .

For more information or copies, contact the address above.